

כא:

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

עין משפט
נר מצוה

קנו א מ"י פ"ד מהל'
משנה הקרנות הל'
ה':
קנו ב מ"י סס פ"ה
הלכה ו ופ"ה מהל'
נ"ט מהל' הלכה י'
קנו ג ד מ"י פ"ו מהל'
משנה הקרנות
הלכה כ:

שיטה מקובצת

א [ו] ולקמן יליף לה
ב [ו] חטאת בהמה גוססה מנול:
ג [ו] וליף לה לא מילתא
ד [ו] דליף מה חטאת העוף:
ה [ו] ודבר הלמד בהיקש
ו [ו] אינו חוזר ומלמד בהיקש:
ז [ו] וכי מאחר שהיא
קטורה מה הוא מוצה:
ח [ו] כדאמרן לעיל דמילת
כחב ומוטא: [ו] ועוד
שאינו שחיטה וזכרת ב:
ט [ו] כי נ"א נאסרת ב:
י [ו] ואינו מבדיל בסיון אחר
שפחיתו. כי נ"א ואינו
מבדיל כלומר שפחיתו
בסיון אחד ומניחו מחובר
בסיון אחד וכו': וכו':
יא [ו] אבל הכא שחיטה
צריכה מליקה אינו אלא
גמירי: [ו] כי כקונטרס
הך סבא: [ו] דגמר בפסח
דורות: [ו] ואינו מפרש
החם רוב בשר מעבכ איכא
ביניהם: [ו] ואפי' חתך רוב
בשר עם סימן הראשון:

מנדה לענין סמיכה וי"ל דסמיכה מילתא אחריתי היא אבל הכא
ושיניהן לריבין מליקה ואינו אלא גמירי מילתא בעלמא דמנלה לנו
הכשר מליקה העוף והבדלה היא כמו גמר מליקה ובהקשר דאח
המורה לא ילפינן לענין סמיכה דלא ילפינן בהקשר אלא לענין דבר
שיכול לנהוג בכל הנזכרים בפסוק
וסמיכה ליכא בצבור ומעשר דמתן
בפ"ב ד' מדות [ומנחת דף כג:] קרבנו
ולא הכבור קרבנו ולא המעשר
[ובזבחים כ:א:] מלהקריב את קרבניהם
דרשין זה נכור ומעשר ופסח:
מה חטאת העוף ממוול עורף. פי'
בקונטרס ודאף סבא דמן החולין
נפקא ליה לרבי ישמעאל בעולת חובה
בהקשר דאח המורה דליתקש כולו
להדדי וילפי' כולו מחטאת והכי
גמירין בשליה המורה [ומנחת דף כג:]
ומשמע ליה בין עולת העוף בין עולת
בהמה ותיק' לא משמע ליה מההוא
הקשר אלא קרבנות בהמה דומיא
דאשם שלמים וקשה דבסמך פרין
מזיז נזו נפקא אלא עולת העוף

א לא מן החולין ויבדלו הימנית אף
עולת העוף אינה באה אלא מן החולין ויבדלו
ובדלו הימנית אי מה להלן ברוב שנים אף
כאן ברוב שנים ת"ל יומלך והקטיר ^ביבדלו
הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו אף
מליקה הראש בעצמו והגוף בעצמו רבי
ישמעאל אומר ^בכמשפט כמשפט חטאת
העוף מה חטאת העוף ממוול עורף יאף
עולת העוף ממוול עורף אי מה להלן מולק
ואינו מבדיל בסיון אחד אף כאן מולק
ואינו מבדיל בסיון אחד תלמוד לומר
והקטיר רבי אלעזר רבי שמעון אומר
^בכמשפט כמשפט חטאת העוף מה להלן
אורח

נמי בכלל וגרלה דעמיהו דרבנן דקסברי דלא מחוקמא הקשר דאח
המורה לחולין משום דלא שייך בכל הקרבנות דליכא קרבנות מדנה
דלא אחו מחולין כדאשכחן נמי לר"א בסוף התורה [דף כד:]
דגמר ופסח דורות חולין מפסח מזרים אש"כ דפסח כתיב בההיא
הקשר כדדרשין [ובזבחים דף ו:] להקריב את קרבניהם זה הכבור
מעשר ופסח וש"מ היינו טעמא דכפרישית לעיל משום דליכא קרבנות
מדנה דלא אחו מחולין ור' ישמעאל סבר דגמירין הקשר לחולין
כיון דמית' לא קרבנות חובה או נדר אחו מחולין: ^בואינו מבדיל
בסיון אחד. פי' דכיון דכתיב לא יבדיל ועוף הכשרו בסיון אחד
כל כמה דעביד טפי מהכשרו הבדלה הוא וכל הסיון הו' מזוה בעוף
לכחמלה הילכך במליקה כי מליק כל הסיון לאו הבדלה הוא אבל
סימן השני אפי' מזוה לכחמלה ליכא וקשה לפירושו דלקמן ברש פ"ב
[דף כד:] אחרת כדבדיל דהא דקתני שחיטת יעבד אלא בעוף
וגרלה לפרש כיון דדיעבד לא נע' שחיטה בסיון שני שייך זו הבדלה
אבל במיעוט הנשאר בסיון ראשון לא חיישין כיון דנע' שחיטה
רוב אותו הסיון ואי' דהכא משמע דל' אלעזר בר' שמעון אינו
מולק בחטאת העוף אלא סימן אחד והשני מניח מחובר דליף מנייה
עולת העוף שאין חותך אלא רוב שנים ובזבחים פרק קדשי קדשים
[דף סה:] תניא א"ר אלעזר בר' שמעון שמעתי שמבדילין בחטאת
העוף והאי דכתיב לא יבדיל מפרש התם היינו דלין צריך להבדיל ואין
לפרש דהא דקאמר דכשהוא אחו הראש בגוף מה היינו אם ירצה
והא דקאמר אי מה להלן בסיון אחד היינו נמי אם ירצה לא יחתוך
אלא סימן אחד דהא אכריחא דלעיל דקתני שנים או רוב שנים
מפרש ב' לרבנן או רוב ב' ל' אלעזר בר' שמעון ולוקמה כולה
כראש"ש ואי בעי ב' ואי בעי רוב ב' ובפסח העור והרוטב [ולקמן דף
קכ:] נמי בני טלית שנקרע רובה שוב אינו חיצור וטוריה ומקיל לה
בטלית בעולת יום דכיון דלא חס עליה ^א ולא טבלה ליכא למיגור
דלמא חיים ולא קרע רובה ופרין אלא מעתה עולת העוף לראש"ש
לגזור דלמא לא חס למעבד רובה והשתא בשלמא אי אמרת שאסור
לחתוך כל הסיונים פרין שפיר דלא קני ברוב מומלם עד שישפוק
רוב הגרלה לעינים פן יחוש ללמס לפי שירא שלא יחתוך כל הב'
אלא אי שרי לחתוך כל הב' למה יש לגזור שם כלל דלמא חיים
וגרלה לפרש דדוקא ר"ש בן אליקים הוא דאית ליה האי סבא
אליבא דראש"ש דאית ליה בזבחים [דף סה:] דלא יבדיל היינו דלין
צריך להבדיל כל השנים ויכול להבדיל כל השנים אפילו קודם האוה
והסוגיא דלעיל ודעור והרוטב לא אחי' כותיה אלא כרב חסדא
ורבא ואבי' דהתם ^ו ומוקמין לא יבדיל לראש"ש קודם האוה ואם
הבדיל פסול ליה ולא מפרש ליה קרא אין צריך להבדיל אחר האוה
אלא מוקמין לה קודם האוה והכי איתא התם הבדיל בחטאת העוף
ולא הבדיל בעולה פסולה וקאמר בגמרא מהני' דלא כראש"ש דמתן
א"ר אלעזר בר' שמעון שמעתי שמבדילין בחטאת העוף מאי בינייהו אמר
רב חסדא מימי חטאת העוף מעבכ איכא בינייהו דמזות חטאת העוף
מולק מהו ^ו ומוטה ובעולה מולק ומוטה ואינו מזה דמתן התם
השתא קא סברי כגון מימי חטאת העוף מעבכ ובעולה עדיין לא
גמרה כל מזוה הלכך כשהבדיל סימן שני לאחר האוה לא חשיב
מחתך בשר בעלמא ופסול עשה מעשה עולה בחטאת שיש כאן
הבדלה ומימי חטאת העוף מעבכ איכא בינייהו דמזות חטאת העוף
הוא לא מעבכ וכבר נגמר כל מזוה וכשמבדיל אחר האוה אינו
אלא מחתך בשר בעלמא ורבא מפרש התם שהייה בסיון שני

א לא מן החולין. ולא מנמעות מעשר שני ולקמן [דף כג:] יליף לה
בחטאת ^א גופה מנול: ובזבחים. שאין חטאת קרנה אלא ביום דכתיב
בפרשת יח"כ [ויקרא טו:] כי ביום הזה יכפר עליכם וגו': ובזבחים
סימנים. שאין עבודתו כשרות אלא בימין דכתיב זה [שם ד']
ולקח הכהן מדם החטאת וזלצבו
וקיימא לן בגמרות בפ"ק [דף י:] כל
מקום שנאמר אכצב ובההוא אינו אלא
ימין. ואי קשיא למה ליה להאי מנא
למימר כמשפט חטאת בהמה לוקמיה
לחטאת העוף דסליק מיניה וליף
ללא מילתא ^ב מה חטאת העוף מן
החולין כו' דהא כולה נמי אימניה
זה וחלק דוהקטיר למלמיה אלא
כדאמר חלקה עולה מחטאת לענין
הבדלה לאו פירכא היא דהא חטאת
העוף לא כתיבא ביה חולין כדכתיב
אלא בבהמה כתיב דלקמן [כג:] ובהקשר
ילפא מדאקרי חטאת ודבר הלמד
בהקשר אינו חוזר וגולומ דהקשר
נקדשים דקיימא לן [ובזבחים דף מט:]
בכל המורה למידן למד מלמד חוץ

מקדשים: אי מס. בהמה כשרה ברוב שנים אף עולת העוף ברוב
שנים: פ"ל. בעולה נדבה ומולק את ראשו והקטיר המזבחה ומנלה
דמו וכי זאפסר לומר כן מאחר שהיא מקטיר הוא מזוה אלא
מולק כדכר הקטרתו מה הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו
כך שניה כתיב ^ב והתם מפרש מנין להקטרה שהראש בעצמו והגוף
בעצמו כשהוא אומר לאחר הקטרה זו ושם אומר כנפיו והקטיר
אחור הרי הקטרת הגוף אמורה הא מה אי מקיים הקטרה ראשונה
הקטרת הראש אלא ^ב הקטרתו הן והשניו מהכא ל' ויבדלו חולין
מליקה עולת העוף הראש בעצמו וכו'. והיינו שנים ואפילו מחובר
בעור הבדלה חשיבא כדאמרן לעיל [דף כג:] ודכתיבא חב
רחמנא הך הבדלה ומליקה כשחיטה וכל שיטתו כשחיטה ישנו בבדלה
ועוד שאין שחיטה וזכרת זו בבדלה נמי לא מעבכ. ולקמן [דף
כג:] פרין כיון דנפקא ליה הבדלה בעולה מהכא ל' ויבדלו חולין
בין חטאת לעולה הא הכא כדכתיב דכתיב יבדיל והכא כדכתיב
דלא יבדיל: ר' ישמעאל אומר כמשפט חטאת העוף. דסליק מיניה
ולכך אשכח משום דכחטאת כתיב [ויקרא ה:] ממוול עורפו ובמליקה
עולת נדבה לא כתיב אלא ומולק את ראשו ובהקטיר [שם א']
מליקה כתיב בעולה אלא בשל נדבה וזו למידה מזו. ולקמן [כג:] פרין
מ"ק אה מנא ליה. ויך סבא דמן החולין ובזבחים ויבדלו הימנית נפקא
ליה לרבי ישמעאל בעולת חובה בהקשר דאח המורה לעולה
למנחה וגו' ^ב דליתקש כולו להדדי וילפי' כולו מחטאת והכי גמיר
ליה בשליה המורה [ומנחת דף כג:] ומשמע ליה בין עולת בהמה בין
עולת העוף ותיק' לא משמע ליה מההיא הקשר אלא קרבנות בהמה
דומיא דשלמים ואשם: ^בואינו מבדיל בסיון אחד. שמהובר כפי' אחד
דכיון דכתיב ולא יבדיל ועוף הכשרו בסיון אחד כל מה דעביד טפי
מהכשר הבדלה היא וכל הסיון הו' מזוה שחיטת בעוף לכתחלה הלכך
במליקה כי מליק לכולו ולא הבדלה היא אבל בסיון ב' אפי'
מזוה לכתחלה ליכא דכתיב לקמן [כג:] למיזבז ב' סימנין א"א
שכבר הוקש לדגים: פ"ל והקטיר. משמע שמתן לה הכחוש הקרבה
לעלמא וחלוקה מדין הקרבת חטאת ומאחר שכתוב אחד הקטיר וכתוב
אחד חלקן מומכר כי אקשינאו למול עורף אקשינאו כי פלגינאו
מהבדלה פלגינאו דרבי ישמעאל נמי אומלך והקטיר דת"ק סמך
ונפקא ליה מיניה הראש בעצמו והגוף בעצמו והא דנקט טעמיה
מוהקטיר משום דמומלך והקטיר לחודיה בלא והקטיר לא מני'
יליף כדאמר לקמן [דף כג:] אליבא דת"ק דהא פ"ק ס"ל
ישמעאל שנים דוקא כרבנן דכיון דמוקי הקשר כמשפט אמול
עורף וחלוקה דוהקטירו להבדלה ליכא למימר מסיון אחד פלגינא
ואוקמיה ארוב שנים דהא לא שנים כתיב בקרא ולא רוב שנים כתיב
בקרא אלא הבדלה כתיבא ולא יבדיל וכי כתיב והקטיר בעולה
לחלק וליתן לה הקרבה אחת להטעינה הבדלה נא וכל שיטתו
בשחיטה צריך להבדלה ומיעוט ב' סימנין דישנו בשחיטה ישנו
בהבדלה דשלא לרבי אלעזר ברבי שמעון דגמר מול עורף
מגזירה שיה דלקמן [כג:] לא מיעבי ליה הקשר כמשפט אמול עורף
ובכחש חטאת נדבה לא יוחא ליה למימר משום דמיעוב עורף
גמרה מהקשר כמשפט אחת חיצור ראש וגוף במיעוט סימנים
דלקמן וחלוקה לרוב שנים דלא מחכר בסיון אחד אלא לרבי
ישמעאל דמפיק הקשר למול עורף והבדלה לגמירי משמע
אחית ראש וגוף במיעוט סימנים מנא חיתא אלא כגמירי ס"ל:
אחית

מסורת הש"ס

(א) [ובזבחים כה:]
(ב) כמשפט חטאת העוף
פ"ל, (ג) [ויקרא פ"ה ו:]
(ד) [ויקרא א:] (ה) [שם ה:]

תורה אור הש"ס

1. והקטיר ויבדלו אל
המזבחה ומולק את ראשו
[ויקרא ה:] המזבחה והמזבחה
דמו על קור המזבחה.
2. ואת השני יעשה עולה
כמשפט וכפר עליו חבוק
מחטאתו אשר חטא
[ויקרא ה:] ויקרא ה'

הנהגות הב"ה

(א) תוס' ד"ה ואינו וכו'
דלא חס עליה ואטבלה
ליכא למיגור: (ב) בא"ד
ואינו דהתם דמוקמי לא
יבדיל וכו' ליה לקרא וכו'
איכא בינייהו פ"ו דמלות:
(א) בא"ד ואפי' חתך רוב
בשר עם סימן:

